

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2025. gada 8. septembrī
(OR. en)

12015/25

LIMITE

JAI 1140
ASILE 70
MIGR 277
COEST 615

Starpiestāžu lieta:
2025/0651(NLE)

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: PADOMES IETEIKUMS par koordinētu pieeju pārejai nolūkā izbeigt
pagaidu aizsardzību pārvietotajām personām no Ukrainas

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

**par koordinētu pieeju pārejai nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību
pārvietotajām personām no Ukrainas**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu saistībā ar 78. panta
1. punktu un 79. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Pagaidu aizsardzība pārvietotajām personām no Ukrainas, kuras Krievijas agresijas kara pret Ukrainu dēļ nevar atgriezties savā izcelsmes valstī vai reģionā, kas aktivizēta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382¹ un pagarināta ar Padomes Īstenošanas lēmumiem (ES) 2023/2409², (ES) 2024/1836³ un (ES) 2025/1460⁴, ir spēkā līdz 2027. gada 4. martam. Lai gan pagaidu aizsardzība joprojām apliecina Savienības solidaritāti ar Ukrainas tautu, tā pēc būtības ir pagaidu aizsardzība. Tāpēc ir jāsagatavo pakāpeniska, ilgtspējīga un labi koordinēta pāreja nolūkā izbeigt minēto statusu laikam, kad apstākļi Ukrainā būs labvēlīgi tam, lai varētu izbeigt pagaidu aizsardzību, vienlaikus ņemot vērā Ukrainas spējas un rekonstrukcijas vajadzības.

¹ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022, 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

² Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2023/2409 (2023. gada 19. oktobris), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību (OV L, 2023/2409, 24.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

³ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1836 (2024. gada 25. jūnijs), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību (OV L, 2024/1836, 3.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

⁴ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2025/1460 (2025. gada 15. jūlijs), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību (OV L, 2025/1460, 24.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1460/oj).

- (2) Saistībā ar diskusijām par pagaidu aizsardzības nākotni un beigām dalībvalstis ir aicinājušas īstenot koordinētu pieeju Savienības līmenī. Pamatojoties uz dalībvalstu pieredzi pēc Padomes Direktīvā 2001/55/EK⁵ paredzētās pagaidu aizsardzības aktivizēšanas, ir ļoti svarīgi visā šajā procesā Savienības līmenī garantēt kopīgu atbildību starp visām dalībvalstīm.
- (3) Viens no Direktīvā 2001/55/EK paredzētās pagaidu aizsardzības aktivizēšanas saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu mērķiem bija novērst to, ka dalībvalstu patvēruma sistēmas kļūst pārslogotas un nespēj apstrādāt lielu skaitu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, nekaitējot to darbības efektivitātei, to personu interesēs, kuras lūdz aizsardzību. Minētais mērķis joprojām ir ļoti svarīgs, plānojot pāreju nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību minētajām personām. Turklāt pat miera situācijā Ukrainai būs vajadzīgs laiks, lai atjaunotu savas spējas, kas vajadzīgas, lai spētu uzņemt atpakaļ visas kara dēļ pārvietotās personas. Tāpēc, lai atbalstītu Ukrainas centienus reintegrēt pārvietotās personas, ir svarīgi, lai pārejas process tiktu pārvaldīts elastīgi, pakāpeniski un ņemot vērā attiecīgo personu individuālo situāciju. Tāpēc minētajā pārejas procesā būtu jāņem vērā to personu vajadzības, kurām pašlaik ir pagaidu aizsardzība Savienībā, kā arī Ukrainas vajadzības, vienlaikus saglabājot dalībvalstu patvēruma sistēmu integritāti.

⁵ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>).

- (4) Daudzas personas, kuras pārvietotas no Ukrainas un kurām ir pagaidu aizsardzība, jau vairākus gadus atrodas Savienībā, un tās ir integrējušās savās uzņēmējās sabiedrībās, apgūstot to valodas, atrodot darbu un iesaistoties izglītībā. Ja tas jau ir iespējams saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai administratīvo praksi, dalībvalstīm būtu jāizmanto visas iespējas, lai minētajām personām ļautu pāriet uz valsts juridiskajiem statusiem, kas labāk atspoguļo viņu pašreizējo situāciju Savienībā, ja ir izpildīti nosacījumi likumīgas uzturēšanās turpināšanai citu iemeslu dēļ. Šādi valsts juridiskie statusi varētu ietvert, piemēram, uzturēšanās atļaujas, kuru pamatā ir nodarbinātība, pašnodarbinātība, profesionālā apmācība vai izglītība un pētniecība, ģimenes vai citi iemesli, vai konkrētā nolūkā izdotas uzturēšanās atļaujas. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāveicina un jāatvieglo pāreja nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību, sniedzot skaidru informāciju, lai palīdzētu attiecīgajām personām izprast priekšrocības un tiesības, ko piešķir minētie citi valsts juridiskie statusi salīdzinājumā ar pagaidu aizsardzību vai citiem starptautiskās aizsardzības veidiem.

- (5) Lai atbalstītu to personu pāreju uz citiem juridiskajiem statusiem, kurām ir pagaidu aizsardzība, un bezprecedenta apstākļos piedāvātu tām alternatīvu iespēju un lai nodrošinātu nepārtrauktību un izvairītos no nelikumīgas uzturēšanās situācijām, dalībvalstīm būtu jāļauj personām, kurām ir pagaidu aizsardzība, jo īpaši, ja piekļuve valsts statusiem nav iespējama, un kuras citādi atbilstu citam statusam, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem, pieteikties atļaujām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām (ES) 2016/801⁶, (ES) 2021/1883⁷ un (ES) 2024/1233⁸. Atļaujas, kas piešķirtas saskaņā ar minētajām direktīvām, ir iespējamas, ar noteikumu, ka attiecīgajām personām vienlaikus nav pagaidu aizsardzības statusa Savienībā. Attiecīgi dalībvalstīm pēc iespējas drīz un ne vēlāk kā atļaujas pieteikuma iesniegšanas brīdī būtu jāinformē personas, kurām ir pagaidu aizsardzība, par atšķirību starp tiesībām, kas piešķirtas ar pagaidu aizsardzības statusu, un tiesībām, kas piešķirtas saskaņā ar minētajām direktīvām. Dalībvalstīm pēc iespējas drīz un ne vēlāk kā pieteikuma iesniegšanas brīdī būtu arī jāinformē šīs personas, ka tās nevar vienlaikus izmantot pagaidu aizsardzību un saņemt atļauju saskaņā ar minētajām direktīvām.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/801 (2016. gada 11. maijs) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā (OV L 132, 21.5.2016., 21. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/1883 (2021. gada 20. oktobris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2009/50/EK (OV L 382, 28.10.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1233 (2024. gada 24. aprīlis) par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi (OV L, 2024/1233, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1233/oj>).

- (6) Lai dalībvalstis būtu gatavas iespējamai ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 aktivizētās pagaidu aizsardzības izbeigšanai, ir būtiski nodrošināt, ka atgriešanās mājās Ukrainā, lai reintegrētos, notiek sakārtoti un humāni un ka tiek ņemti vērā pārvietoto personu atšķirīgie individuālie apstākļi, atbalstot tos, kuri vēlas un spēj atgriezties Ukrainā. Lai gan dažas personas jau var plānot atgriezties mājās īstermiņā, citām var būt vajadzīgs vairāk laika, ņemot vērā viņu konkrētos apstākļus. Ir svarīgi arī apsvērt Ukrainas spējas ilgtspējīgā veidā reintegrēt visas kara dēļ pārvietotās personas. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, kas paver ceļu netraucētai un ilgtspējīgai reintegrācijai Ukrainā, ņemot vērā visus minētos apsvērumus, pilnībā izmantojot un paplašinot rīkus, kas jau paredzēti Direktīvas 2001/55/EK 21. un 23. pantā.
- (7) Savienība, jo īpaši, izmantojot Ukrainas mehānismu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/792⁹, sniedz visaptverošu atbalstu Ukrainai, lai novērstu Krievijas agresijas kara sociālās, ekonomiskās un vidiskās sekas, veicinot valsts atveseļošanos, rekonstrukciju un modernizāciju un Ukrainas sabiedrības atveseļošanos pēc kara, tostarp, radot tādos sociālos un ekonomiskos apstākļus, kas iekšzemē pārvietotām personām un personām, kurām ir pagaidu aizsardzība Savienībā, atvieglo, lai tās atgrieztos mājās, kad apstākļi to ļaus vai kad tās izvēlēties to darīt.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu (OV L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

- (8) Tiem, kas apsver atgriešanos Ukrainā, vajadzētu spēt pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus, un tas arī atbalstītu viņu atgriešanās ilgtspēju. Saistībā ar raitu pāreju nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību personām, kas pārvietotas no Ukrainas, dalībvalstīm būtu jāizveido strukturētāka pieeja pašfinansētu pārbaudes vizīšu veicināšanai, kā paredzēts Direktīvas 2001/55/EK 21. panta 1. punktā. Minētās vizītes varētu būt kā uzticības veicināšanas pasākums personām, kurām ir pagaidu aizsardzība Savienībā, jo tas ļautu tām pārliecināties, kā klājas viņu ģimenei, vai pārbaudīt īpašumu, vai novērtēt postījumu līmeni viņu kopienās un vispārējos apstākļus Ukrainā. Lai palielinātu to efektivitāti un novērstu to ļaunprātīgu izmantošanu, dalībvalstīm būtu jānosaka parametri, nosacījumi un prasības šādām vizītēm. Jebkādi šādi parametri, nosacījumi vai prasības būtu jākoordinē ar citām dalībvalstīm un jānosaka un jāpaziņo pārredzamā veidā. Minētajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāizveido kontaktpunkti.

- (9) Dalībvalstīm ir jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu iespēju brīvprātīgi atgriezties personām, kuru pagaidu aizsardzība ir beigusies, kā minēts Direktīvas 2001/55/EK 21. panta 1. punktā. Minētajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāparedz speciālas brīvprātīgas atgriešanās programmas, kuru īstenošanā tās var izmantot starptautisko organizāciju sniegto atbalstu. Lai nodrošinātu minēto programmu efektivitāti un izvairītos no ļaunprātīgas izmantošanas riskiem, šīm programmām vajadzētu būt rūpīgi izstrādātām, visaptverošām un labi izziņotām, ņemot vērā Ukrainas vajadzības un spējas, kā arī Savienībā pārvietoto personu no Ukrainas, kurām ir pagaidu aizsardzība, vajadzības un to personu situāciju, kuras palikušas Ukrainā, nolūkā saglabāt sociālo kohēziju. Tāpēc ikvienā šādā programmā prioritāte būtu jāpiešķir atbalstam reintegrācijai, kurai Ukrainā būs pieejams Savienības finansējums, nevis individuālām atbalsta paketēm. Būtu skaidri jānosaka atbilstības nosacījumi šādām programmām, un būtu jāprasa, lai personas, kuras plāno tās izmantot, tām piesakās. Dalībvalstis minēto programmu ietvaros varētu apsvērt iespēju palīdzēt organizēt izceļošanu, piemēram, uz vienu un to pašu teritoriju Ukrainā. Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1896¹⁰, sava pilnvarojuma robežās varētu palīdzēt dalībvalstīm, sniedzot tām loģistikas atbalstu.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV L 295, 14.11.2019., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (10) Lai gan brīvprātīgas atgriešanās programmām vajadzētu būt ar ierobežotu un noteiktu termiņu, tām būtu jāatvēl pietiekami daudz laika, lai nodrošinātu pienācīgu koordināciju ar Ukrainas iestādēm nolūkā veicināt personu, kas atgriežas, pakāpenisku un pienācīgu integrāciju to kopienās jomās, kas ietver piekļuvi pamatpakalpojumiem un objektiem, piemēram, izmitināšanai, mājoklim vai medicīniskajai aprūpei. Tāpēc, tostarp, lai nodrošinātu, ka brīvprātīgas atgriešanās programmas sākotnējais ilgums tiek koordinēts ar visām dalībvalstīm un Ukrainas iestādēm, brīvprātīgas atgriešanās programmās būtu jāparedz izbraukšanas laikposms, kas ļauj sasniegt minētos mērķus, proti, laikposms, kas principā ir viens gads. Dalībvalstīm ir pieejams atbalsts no Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (*AMIF*), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1147¹¹, lai risinātu finansiālās vajadzības saistībā ar pārvietotajām personām no Ukrainas, kurām ir pagaidu aizsardzība, un tas var arī palīdzēt finansēt brīvprātīgas atgriešanās programmas. Brīvprātīgas atgriešanās programmas laikā būtu jāļauj attiecīgajām personām turpināt likumīgi uzturēties dalībvalstī, kurām tā ir pagaidu aizsardzība. Tā kā laikā no šā ieteikuma pieņemšanas dienas līdz pagaidu aizsardzības beigām apstākļi uz vietas var mainīties un brīvprātīgas atgriešanās programmām sākotnēji paredzētais laiks var nebūt pietiekams, lai nodrošinātu pakāpenisku un ilgtspējīgu reintegrāciju Ukrainā, dalībvalstīm būtu jāveic koordinācija savā starpā un ar Ukrainas iestādēm, lai saskaņā ar savām brīvprātīgas atgriešanās programmām noteiktu atšķirīgu vai pagarinātu brīvprātīgas izceļošanas laikposmu. Pasākumi attiecībā uz brīvprātīgas atgriešanās programmām neskar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK¹².

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1147 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (OV L 251, 15.7.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV L 348, 24.12.2008., 98. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

- (11) Lai samazinātu administratīvo slogu, kas saistīts ar uzturēšanās atļauju iespējamu individuālu izsniegšanu personām, kuras reģistrējušās brīvprātīgas atgriešanās programmās, dalībvalstīm būtu jāizmanto Direktīvas 2001/55/EK 21. panta 3. punktā paredzētā iespēja pagarināt termiņu visām piemērojamām ar pagaidu aizsardzību saistītajām tiesībām, kas noteiktas Direktīvas 2001/55/EK III nodaļā, attiecībā uz personām, kam bijusi pagaidu aizsardzība saskaņā ar Lēmumu (ES) 2022/382 un kas izmanto brīvprātīgas atgriešanās programmu, pēc Īstenošanas lēmuma (ES) 2022/382 termiņa beigām līdz pārvietotās personas atgriešanās dienai Ukrainā vai līdz brīvprātīgai izceļošanai paredzētā laikposma beigu dienai saskaņā ar attiecīgo brīvprātīgas atgriešanās programmu. Turklāt, lai nodrošinātu nepārtrauktību un izvairītos no nelikumīgas uzturēšanās situācijām tūlīt pēc pagaidu aizsardzības beigām, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka personas, kam bijusi pagaidu aizsardzība, var likumīgi uzturēties to teritorijā laikposmā no Īstenošanas lēmuma (ES) 2022/382 termiņa beigām līdz termiņa, kurā personas var reģistrēties brīvprātīgas atgriešanās programmā, beigām.

- (12) Ir iespējams, ka konkrētajā Īstenošanas lēmuma (ES) 2022/382 termiņa beigu dienā Ukraina nespēs apmierināt to personu vajadzības, kurām ir īpašas vajadzības, kas nav saistītas ar veselības stāvokli. Lai nodrošinātu ilgtspējīgu atgriešanos Ukrainā, ņemot vērā Ukrainas spējas apmierināt šādu personu vajadzības, dalībvalstīm to valsts tiesību aktu noteikumi, kas transponē Direktīvas 2001/55/EK 23. panta 1. punktu, būtu jāpiemēro arī personām ar īpašām vajadzībām, kas nav saistītas ar veselības stāvokli, un jāveic vajadzīgie pasākumi attiecībā uz nosacījumiem viņu likumīgas uzturēšanās Savienībā turpināšanai. Attiecīgā gadījumā dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka uzturēšanās nosacījumos tiek ņemtas vērā attiecīgo personu īpašās vajadzības. Šāda uzturēšanās būtu jāizbeidz, tiklīdz Ukraina spēj nodrošināt attiecīgo personu īpašās vajadzības.
- (13) Dalībvalstīm būtu jāizmanto Direktīvas 2001/55/EK 23. panta 2. punktā paredzētā iespēja, lai ļautu personām, kuras pārvietotas no Ukrainas un kurām ir nepilngadīgi bērni, kas dalībvalstī apmeklē skolu, uzturēties to teritorijā pēc tam, kad beidzies pagaidu aizsardzības termiņš, kas paredzēts saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382, lai minētajiem bērniem ļautu pabeigt mācību laikposmu, parasti mācību gadu, kas jau iesācies, kad minētā Īstenošanas lēmuma termiņš beidzas.

- (14) Lai garantētu pienācīgu informācijas sniegšanu un palīdzētu personām, kurām ir pagaidu aizsardzība, izdarīt apzinātu izvēli, pilnībā pārzinot faktus, ir svarīgi maksimāli izmantot esošos rīkus un kanālus un izvairīties no centienu dublēšanās. Šajā nolūkā dalībvalstis varētu izmantot iespējamus vienotības centrus, kas izveidoti vai tiek veidoti to teritorijā, lai palīdzētu uzturēt saikni ar ārzemēs dzīvojošajiem ukraiņiem. Vienotības centri būtu jāizmanto, lai sniegtu informāciju par pāreju uz citiem juridiskajiem statusiem, pārbaudes vizītēm un brīvprātīgas atgriešanās programmām, vai norādītu, kur šādu informāciju var iegūt. Lai atbalstītu vienotības centrus, dalībvalstis var izmantot līdzekļus no Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda, tostarp papildu piešķirumus, kas izriet no daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam, kas noteikta Padomes Regulā (ES, *Euratom*) 2020/2093¹³, vidusposma pārskatīšanas un dalībvalstu programmu vidusposma pārskatīšanas Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda ietvaros. Šim nolūkam varētu saņemt arī atbalstu no starptautiskām organizācijām un trešām valstīm. Lai racionalizētu centienus, dalībvalstis tiek mudinātas savos individuālajos plānos par vienotības centru izveidi iekļaut starptautisko organizāciju piedāvātās zināšanas, spējas un tīklus. Turklāt varētu izveidot Savienības komunikācijai pieskaņotas informācijas kampaņas.

¹³ Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>).

- (15) Lai nodrošinātu koordinētu pieeju starp dalībvalstīm un ar Ukrainas iestādēm attiecībā uz šā ieteikuma īstenošanu, dalībvalstīm būtu jāturpina veikt koordināciju, apmainīties ar informāciju un uzraudzīt situāciju uz vietas dažādos attiecīgos forumos, tostarp Īstenošanas lēmumā (ES) 2022/382 minētajā solidaritātes platformā, kurā var būt uzaicinātas Ukrainas iestādes, kā arī attiecīgajās Padomes darba sagatavošanas struktūrās, ciktāl tas ietilpst to attiecīgajās pilnvarās un pienākumos.
- (16) Tā kā pāreja nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību pārvietotajām personām no Ukrainas izraisīs būtiskas izmaiņas to statusā, ir būtiski gūt precīzu priekšstatu par situācijas attīstību. Ņemot vērā cita starpā Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-753/23¹⁴ un jo īpaši tā 30. punktu, dalībvalstīm būtu jāpastiprina centieni regulāri un nekavējoties atjaunināt savus pagaidu aizsardzības datus Pagaidu aizsardzības reģistrācijas platformā, tostarp datus par neaktīvas reģistrācijas gadījumiem, un Migrācijas sagatavotības un krīzes plānā (Plāna pārvaldības tīklā).
- (17) Saskaņā ar 3. pantu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Īrija ar 2025. gada 22. jūlija vēstuli ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šā ieteikuma pieņemšanā un piemērošanā.

¹⁴ Eiropas Savienības Tiesas 2025. gada 27. februāra spriedums, *Krasiliva*, lieta C-753/23, ECLI:EU:C:2025:133.

- (18) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šā ieteikuma pieņemšanā, un Dānijai šis ieteikums nav saistošs nav jāpiemēro,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

- A. Pasākumi nolūkā veicināt pāreju uz citiem juridiskajiem statusiem vēl pirms pagaidu aizsardzības beigām
1. Dalībvalstīm būtu jāveicina un jāatvieglo personu, kurām ir pagaidu aizsardzība saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382, piekļuve valsts juridiskajiem statusiem. Šim nolūkam izdoto uzturēšanās atļauju pamatā varētu būt, piemēram, nodarbinātība, pašnodarbinātība, profesionālā apmācība vai izglītība un pētniecība, ģimenes vai citi iemesli, vai tās var būt konkrētā nolūkā izdotas uzturēšanās atļaujas, ar noteikumu, ka minētās personas atbilst valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem.
 2. Dalībvalstīm būtu jāļauj personām, kurām ir pagaidu aizsardzība saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382, jo īpaši, ja piekļuve valsts juridiskajiem statusiem nav iespējama, un kuras citādi atbilst citam statusam, kas noteikts Savienības tiesību aktos, pieteikties atļaujām saskaņā ar Direktīvām (ES) 2016/801, (ES) 2021/1883 un (ES) 2024/1233, ar noteikumu, ka tām vienlaikus nav gan pagaidu aizsardzības statusa, gan atļaujas, kas piešķirta saskaņā ar minētajām direktīvām. Dalībvalstīm pēc iespējas drīz un ne vēlāk kā šādas atļaujas pieteikuma iesniegšanas brīdī būtu jāinformē personas, kurām ir pagaidu aizsardzība saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382, par atšķirību starp tiesībām, kas piešķirtas saskaņā ar pagaidu aizsardzības statusu, un tiesībām, kas piešķirtas saskaņā ar minētajām direktīvām, un par to, ka tās nevar vienlaikus izmantot pagaidu aizsardzību un saņemt atļauju saskaņā ar minētajām direktīvām.

- B. Pasākumi nolūkā pavērt ceļu netraucētai un ilgtspējīgai reintegrācijai Ukrainā
3. Dalībvalstīm būtu jāļauj personām, kurām ir pagaidu aizsardzība saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382, veikt pašfinansētas pārbaudes vizītes Ukrainā, pienācīgi ņemot vērā Direktīvas 2001/55/EK 21. panta 1. punktu. Šajā sakarā dalībvalstīm būtu:
- a) jāizstrādā un jākoordinē ar pārējām dalībvalstīm pārbaudes vizīšu parametri, nosacījumi un prasības un
 - b) jāinformē personas, kuras varētu vēlēties veikt šādas vizītes, par minētajiem parametriem, nosacījumiem vai prasībām un minētajā nolūkā jāizveido kontaktpunkti.
4. Lai nodrošinātu atgriešanos Ukrainā, dalībvalstīm būtu jāparedz speciālas brīvprātīgas atgriešanās programmas saskaņā ar Direktīvas 2001/55/EK 21. panta 1. punktu, kas jāizmanto pēc tam, kad beigusies pagaidu aizsardzība saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382. Šajā sakarā dalībvalstīm būtu:
- a) jānodrošina koordinācija ar Ukrainas iestādēm, lai atvieglotu reintegrāciju kopienās Ukrainā, tādās jomās kā izmitināšanas vai mājokļa noteikšana vai piekļuve pamatpakalpojumiem un infrastruktūrai, tostarp medicīniskajai aprūpei;
 - b) jānodrošina, ka, sniedzot atbalstu saskaņā ar brīvprātīgas atgriešanās programmām, par prioritāti tiek izvirzīts atbalsts reintegrācijai kopienās Ukrainā, nevis individuālas atbalsta paketes;

- c) koordinācijā ar citām dalībvalstīm un Komisiju jānosaka atbilstības nosacījumi, kas jāizpilda, lai varētu izmantot brīvprātīgas atgriešanās programmas;
- d) jāpieprasa, lai personas, kuras vēlas izmantot brīvprātīgas atgriešanās programmu, piesakās šādai programmai, lai varētu to izmantot;
- e) jānosaka konkrēts laikposms, kas principā ir viens gads pēc tam, kad brīvprātīgas atgriešanās programmu ietvaros ir beigusies pagaidu aizsardzība brīvprātīgai izceļošanai. Dalībvalstīm būtu jāveic koordinācija savā starpā un ar Ukrainas iestādēm saskaņā ar šā ieteikuma 8. punktu gadījumā, kad, ņemot vērā notikumu attīstību uz vietas, saskaņā ar brīvprātīgas atgriešanās programmu būtu vajadzīgs cits vai pagarināts brīvprātīgas izceļošanas laikposms, jo paredzētais laiks nešķiet pietiekams, lai būtu iespējama pārvietoto personu pakāpeniska un ilgtspējīga reintegrācija Ukrainā;
- f) jāizmanto Direktīvas 2001/55/EK 21. panta 3. punktā paredzētā iespēja pagarināt termiņu visām piemērojamām ar pagaidu aizsardzību saistītajām tiesībām, kas noteiktas Direktīvas 2001/55/EK III nodaļā, attiecībā uz personām, kurām bijusi pagaidu aizsardzība saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 un kuras izmanto brīvprātīgas atgriešanās programmu, līdz dienai, kad tās atgriežas Ukrainā, vai līdz brīvprātīgas izceļošanas laikposma beigām saskaņā ar attiecīgo brīvprātīgas atgriešanās programmu. Dalībvalstīm būtu jānodrošina likumīgas uzturēšanās turpināšana pārvietotajām personām no dienas, kad beidzas Īstenošanas lēmuma (ES) 2022/382 termiņš, līdz laikam, kad beidzas laikposms, kurā šādas personas var reģistrēties minētajā programmā;

g) jāapsver iespēja palīdzēt organizēt izceļošanu, jo īpaši uz vienu un to pašu teritoriju Ukrainā. *Frontex* sava pilnvarojuma robežās varētu palīdzēt dalībvalstīm, sniedzot tām loģistikas atbalstu.

5. Pienācīgi respektējot cilvēka cieņu, dalībvalstīm būtu jāveic vajadzīgie pasākumi attiecībā uz to personu uzturēšanās nosacījumiem, kuras neatbilst prasībām par piekļuvi citiem statusiem un kurām ir īpašas vajadzības, kas nav minētas Direktīvas 2001/55/EK 23. panta 1. punktā un ko Ukraina nevar apmierināt pēc pagaidu aizsardzības saskaņā ar Īstenošanas lēmuma (ES) 2022/382 beigām. Attiecīgā gadījumā dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka uzturēšanās nosacījumos tiek ņemtas vērā šādu personu īpašās vajadzības. Šāda uzturēšanās būtu jāizbeidz, tiklīdz Ukraina spēj nodrošināt attiecīgo personu īpašās vajadzības.
6. Dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvas 2001/55/EK 23. panta 2. punktu būtu jāļauj personām, kuras pārvietotas no Ukrainas un kurām ir nepilngadīgi bērni, kas dalībvalstī apmeklē skolu, uzturēties to teritorijā pēc tam, kad beidzies pagaidu aizsardzības termiņš, kas paredzēts saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382, lai minētajiem bērniem ļautu pabeigt mācību laikposmu, kas jau iesācies, kad minētā īstenošanas lēmuma termiņš beidzas. Minēto pasākumu nolūkos mācību laikposms, kas jau iesācies, parasti būs mācību gads.

- C. Pasākumi nolūkā nodrošināt informācijas sniegšanu pārvietotajām personām
7. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka personas, kurām ir pagaidu aizsardzība saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382, ir pienācīgi informētas par pieejamām iespējām pāriet uz citiem juridiskajiem statusiem, tostarp par priekšrocībām un tiesībām saistībā ar pāreju uz minētajiem statusiem, kā arī par situāciju Ukrainā, prasībām attiecībā uz pārbaudes vizītēm un atbalstu, kas Savienībā un Ukrainā ir pieejams, lai atgrieztos mājās, jo īpaši saistībā ar brīvprātīgas atgriešanās programmām. Šajā ziņā dalībvalstīm būtu:
- a) jāizveido ātras valstu saziņas sistēmas un procedūras, piemēram, kontaktpunkti, vai informācijas kampaņa, kas pieskaņota Savienības komunikācijai;
 - b) attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras plāno savā teritorijā sadarbībā ar Ukrainas iestādēm izveidot vienotības centru, jāizmanto minētais vienotības centrs, lai sniegtu attiecīgo informāciju pārvietotajām personām. Dalībvalstis tiek mudinātas iekļaut starptautisko organizāciju piedāvātās zināšanas, spējas un tīklus valsts plānā par vienotības centru izveidi;
 - c) jāapsver iespēja izmantot Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda programmu, tostarp papildu piešķirumus, kas izriet no attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas vidusposma pārskatīšanas un valstu programmu vidusposma pārskatīšanas, lai atbalstītu vienotības centrus.

- D. Pasākumi nolūkā nodrošināt koordināciju, uzraudzību un informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm un ar Ukrainas iestādēm
8. Dalībvalstīm būtu jāturpina veikt koordināciju un apmainīties ar informāciju par attiecīgajām norisēm, kā arī par šā ieteikuma īstenošanu, jo īpaši saistībā ar solidaritātes platformu un attiecīgajām Padomes darba sagatavošanas struktūrām, ciktāl tas ietilpst to attiecīgajās pilnvarās un pienākumos. Šajā nolūkā Komisija sadarbojas ar dalībvalstīm un Ukrainas iestādēm, tostarp tehniskā līmenī solidaritātes platformā, kurā var būt uzaicinātas Ukrainas iestādes, un politiskā līmenī ar īpašā sūtņa ukraiņiem Eiropas Savienībā starpniecību.

9. Dalībvalstīm būtu jāpastiprina centieni uzraudzīt norises un regulāri un nekavējoties jāatjaunina attiecīgā informācija par pārvietoto personu no Ukrainas statusu attiecīgajās datubāzēs, tostarp Pagaidu aizsardzības reģistrācijas platformā, jo īpaši par pagaidu aizsardzības vai pienācīgas aizsardzības saskaņā ar valsts tiesību aktiem saņēmēju skaitu dalībvalsts teritorijā, to personu skaitu, kuras pārgājušas uz citiem statusiem un vairs nesaņem pagaidu aizsardzību vai pienācīgu aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem, un to personu skaitu, kuru reģistrācija nav aktīva. Turklāt dalībvalstīm būtu jānodrošina savlaicīga, pilnīga un precīza datu apmaiņa par visiem būtiskajiem aspektiem attiecībā uz pagaidu aizsardzības saņēmējiem, izmantojot Migrācijas sagatavotības un krīzes plānu (Plāna pārvaldības tīklu).

....,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*
